

Madagascar

Eiland van verborgen schatten

Madagascar, dat klinkt bijzonder. Het roept ook meteen talloze vragen op: Waarom ga je daarheen? Wat is er te zien? O werkelijk, groter dan Frankrijk? Prachtige kusten en een interessant binnenland? Waarom gaan er dan niet veel toeristen naartoe? Mooi weer daar? Waar ligt het dan? Vogelliefhebber Ruud van Kappel liet zich uitdagen de antwoorden te vinden. Hij bezoekt graag landen met heel bijzondere, nog onbekende natuur en zoekt diersoorten die je nergens anders ziet.

Strand van de lagune bij Manambato

Zwemmen in de Canyon van Isalo

Onderweg naar Manakara

De roep van de Indri schalt door het regenwoud

Meer dan honderd miljoen jaar geleden is Madagascar losgeraakt van Afrika en niet, zoals India, richting Azië geschoven maar juist een 'stukje' naar het zuiden. Daar is het blijven liggen op een afstand die de laatste veertig miljoen jaar te groot bleek voor de uitwisseling van dier- en plantensoorten met het vaste land. Zo heeft zich op het eiland een heel eigen flora en fauna kunnen ontwikkelen. Circa tachtig procent van de planten- en diersoorten op Madagascar zie je nergens anders! Lemuren bijvoorbeeld zijn de halfapen die alleen daar voorkomen. De Ringstaartmaki is de bekendste, de Indri de grootste en de Aye Aye de meest mysterieuze. Ook de vogelwereld is uniek.

Hoewel het dicht bij het Afrikaanse continent ligt, zal je in Madagascar geen olifanten of andere Afrikaanse zoogdieren vinden. Het is geen Afrika, maar ook geen Azië. Het wordt vanwege de eigen natuur en cultuur ook wel het achtste continent genoemd. Hoe anders het is en waarom zo onbekend, staat centraal als mijn vrouw en ik onze reis naar dit bijzondere eiland voorbereiden.

Sporen van de geschiedenis

We lezen over de Tsingy's, unieke berglandschappen, over tropische regenwouden, prachtige lagunekusten en halfwoestijnen. Ook interessant is de mix van culturen. Tot het begin van onze jaartelling leefden er geen mensen op Madagascar. De eerste bewoners kwamen uit de omgeving van Maleisië, niemand weet

echter hoe. Vervolgens waren er Afrikaanse, Arabische en Franse invloeden. De overheersers hebben zich niet altijd netjes gedragen en waren geen goede rentmeesters. Slavenhandel en massale houtkap zijn smetten op de geschiedenis. De Fransen hebben er hun culinaire cultuur gebracht; stokbrood bij het ontbijt en Franse menukaarten worden door toeristen gewaardeerd. De lokale wijn is ernstig te vermijden, maar gelukkig is er import. THB, het bier van Madagascar, is prima.

Stekelbos

We vliegen met KLM/Air France, met een gunstige overstap bij Parijs en komen 's avonds aan in de hoofdstad Antananarivo. Dichtbij het vliegveld zijn goede hotels en de volgende dag vliegen we door naar Tulear. Een korte transfer brengt ons in Ifaty aan de kust. Hier liggen fantastische hotels, verwenlocaties met heerlijke stranden en een interessant achterland. Dat laatste is natuurlijk waar wij voor komen. Spiny Forest staat hoog op onze verlanglijst en we lopen door een prachtig gebied waar de natuur zich heeft aangepast aan de voortdurende droogte. Iedere plant houdt zoveel mogelijk vocht vast en verdedigt zich met stekels. Ergo de naam Stekelbos! We genieten van een aantal heerlijke dagen aan de kust, gaan op zoek naar walvissen en maken een interessante vogelexcursie in het Spiny Forest. Dit is de beste plek voor vogelliefhebbers om bijzondere soorten »

Aye Aye - een van de meest geheimzinnige lemuren

Unieke vogelwereld

Veel dieren en de meeste vogels hebben geen Nederlandse naam, op internet en in het vogelboek (*Helm Field Guide Birds of Madagascar*, aanbevolen) en in dit artikel vind je ze onder hun Engelse naam. Niet zo verwonderlijk, want het zijn veelal soorten waar we hier nooit van hebben gehoord. Zes hele vogelfamilies komen zelfs alleen op Madagascar voor: Asities, Mesites, Tetraka's, Vanga's, Ground Rollers en Cuckoo Rollers.

Pitta-like Ground Roller

als de Long Tailed Ground Roller en Subdesert Mesite te zien.

Isalo en de bijzondere dieren

Na heerlijke dagen aan de kust beginnen we aan onze reis door het binnenland, een route per auto terug naar de hoofdstad. In etappes, met interessante tussenstops door een steeds veranderend landschap.

Onze eerste stop is Zombitse, een bosreservaat in de halfwoestijn waar we op zoek gaan naar lemuren (halfapen). Iedereen kent de ringstaartmaki. In Zombitse zien we andere soorten zoals Sporty Lemur en Sifaka, kameleons en alweer unieke vogels. Dit is de enige plek ter wereld om Apperts Tetraka (een zangvogel die op onze Spotvogel lijkt) te zien.

We overnachten bij Isalo, een berggebied dat sterk doet denken aan de Grand Canyon. Het riviertje in de diepe kloof zorgt voor leven zoals de Rotslijster en veel lemuren; de Sifaka die sierlijk door de bomen danst en nu ook de Ringstaartmaki. We genieten van de rustige zwemplekjes en sluiten de dag af met een prachtige zonsondergang achter de bergen.

Het land van ooit

Onze route gaat verder naar Parc Anja. Een fotogeniek bergachtig landschap waar we lemuren en kameleons zien. Onderweg maken we veel mee van het leven op Madagascar. De

bevolking is arm, echt arm: ossenwagens, handkarren, fietstaxi's en zelfs pousse pousse taxi's waar iemand voor loopt te rennen, beheersen het straatbeeld. Mensen lopen op blote voeten en in oude kleding. Je waant je in een 'land van ooit', dat heeft een zekere charme maar ook een keerzijde. Gelukkig is er weinig honger. Het land is vruchtbaar en de bergen krijgen voldoende regen. Er is erosie, maar in de bergketens wordt nog genoeg water vastgehouden zodat de rivieren blijven stromen en de vruchtbare valleien het hele jaar kunnen worden benut. Fianarantsoa is een grote stad vol winkeltjes en markten, we worden overvallen door de verkeersdrukke. Wij kiezen ervoor om naar Lac Blue, tussen de theeplantages te gaan. We logeren er in huisjes die op palen in het blauwe meer staan. Een rustpunt in de reis, tenzij je van fotograferen houdt, zo mooi ...

Een kruispunt van mogelijkheden

Fianarantsoa is ook het beginpunt van de spoorlijn naar de oostkust, het is meer een museumlijn dan een efficiënte verbinding. Toch is het een prachtige ervaring om door het steeds wisselende landschap te boemelen. Het eindpunt Manakara ligt aan de bijzondere lagunekust. De Indische Oceaan is door de branding moeilijk bevaarbaar voor kleinere schepen. In de Franse tijd zijn er verbindingen gegraven tussen de lagunes en zo ontstond het Canal de Pangalanes. Nu is het een mooie vaarroute voor een »

O'Shaughnessy's kameleon

De grote Tsingy van Bemaraha

dagtocht met een pirogue langs dorpjes, fraaie landschappen en mooie zwemplekjes. Bij de lokale vissers halen we tonijn, kreeft en grote garnalen. Onze schipper heeft gezorgd voor barbecuespullen en zo genieten we middenin de natuur van een overheerlijke lunch. Vanuit Fianarantsoa is het per auto niet ver naar Ranomafana. De bergen zijn hier bedekt met tropisch regenwoud. Het natuurreservaat heeft twee ingangen, Soarano Trail en Vohiparaha. Op beide plaatsen maken we met een gids mooie wandelingen en zien de Golden Bamboo Lemur die pas in 1986 is ontdekt, veel spectaculaire kameleons en bijzondere vogels zoals Pitta-like Ground Roller en Velvet Asity.

Op zoek naar de fossa

Madagascar kent maar een paar asfaltwegen en die zijn vaak nog slecht ook. Antsirabé is een drukke en gezellige stad met goede hotels. Hier begint een goede asfaltweg naar het westen. Een lange rit door de bergen, langs rivieren en rijstvelden brengt ons naar Morondava, een stad aan de westkust met mooie stranden. Na Morondava, naar het noorden, is de weg slecht maar de natuur prachtig. Eerst komen we langs Baobab Alley, wie er rijdt of wandelt begrijpt de naam. In Kirindy, dat iets noordelijker ligt bezoeken we het bosreservaat, de beste plek om de Fossa te zien. Deze inheemse fretkat is het grootste roofdier van het eiland. Goede gidsen helpen bij het spotten van dit unieke dier,

vogelliefhebbers worden ook hier verwend, met de White Breasted Mesite als topper.

We rijden verder naar het noorden, de weg is van slecht, zoals we inmiddels gewend zijn, overgegaan in heel slecht. Je hebt hier echt een 4WD nodig. Nadat we twee rivieren hebben doorkruist bereiken we Tsingy de Bemaraha. Dit karstgebied met scherpe punten en diepe kloven staat op de Unesco Werelderfgoedlijst en kan met een gids worden verkend. De moeilijke toegangsrouten heeft één groot voordeel, het is er ongelooflijk rustig. We hebben het geluk om alleen met onze gids de extreme rotsformaties te ontdekken. Vanaf hier gaan wij terug naar de hoofdstad. Wij kozen deze route omdat je zo, in een tijdsbestek van circa drie weken, de meeste landschapstypen en diersoorten van Madagascar ziet.

Daarom Madagascar

Waarom naar Madagascar? Die vraag is grotendeels beantwoord, er is zoveel moois te ontdekken in die prachtige natuur. En er is nog iets. We hebben inderdaad bijzondere inheemse dieren en planten gezien en aardige mensen ontmoet. Maar we hebben ook ervaren dat die natuur onder druk staat. Hele bossen vol bijzondere bomen worden tot houtskool verwerkt, de graslanden worden afgebrand voor nieuw gras voor het vee. Veel dieren verliezen hun leefgebied. Het is de bevolking niet kwalijk te nemen; als je arm bent ga je voor eten en een beetje inkomen. Verantwoord toerisme kan naar »

Crowned Lemur

Baobab Avenue

Rijstcultuur

Majestueus landschap met de bergen van Andringitra

onze mening bijdragen aan de verandering van mentaliteit. Eerlijk toerisme levert banen op voor de bevolking plus het besef dat die reiziger voor de natuur komt, dat je daarom die natuur moet behouden. Wat ons betreft gaan we nog vele malen terug naar dit

achtste continent met z'n talloze mogelijkheden. Sterker nog, een deel van de 'wensenlijst' is inmiddels vervuld door een tweede reis. 🐾

QuickFACTS

Waar? In de Indische Oceaan, circa 500 kilometer ten oosten van het Afrikaanse continent

Wanneer? Het tropische klimaat wordt wat gematigd door de invloed van de zee. Van april t/m november is het aantrekkelijk voor vakanties en natuurreizen.

Voor wie? Madagascar is een perfecte bestemming voor natuurminnaars, vogelliefhebbers, fotografen, avonturiers, historici, gezinnen en zij die rustige stranden waarderen.

Hoe? Wij vlogen met KLM/Air France, met een gunstige overstap in Parijs. Aankomst 's avonds in de hoofdstad Antananarivo. Dichtbij het vliegveld zijn goede hotels. Maar ook Kenia Airways biedt een prima verbinding vanaf Amsterdam.

Verantwoord toerisme: Op de website van de Afrikaanse organisatie Fair Trade Tourism vind je initiatieven en organisaties die bijdragen aan verantwoord reizen op het eiland.

www.fairtrade.travel/Madagascar

De wensenlijst

Vanaf hoofdstad Antananarivo zijn er vele andere mogelijkheden.

- Naar het noorden: het bosreservaat van Ankarafantsika en de stranden van Majunga, of het natuurgebied Montagne d'Ambre en de stranden van Nosy Be. Gezien de afstanden en de slechte wegen kan het noorden beter per vliegtuig worden bereikt.

- Naar het oosten van het eiland: het natuurgebied van Andasibé en Mantadia heeft tropische regenwouden met wandelroutes en veel vogels. Hier vind je ook de grootste lemur, de Indri en zijn indrukwekkende roep die we over kilometers afstand horen. Heerlijke relaxlocaties zijn de lagune van Ankani'Novy of de stranden van Île St. Marie. In de kalme zee tussen dit eiland en Madagascar komen veel walvissen hun jongen baren. Onze belangrijkste tip: Madagascar is prima te bereizen, maar vraagt deskundige voorbereiding. **Win goed advies in over de vele mogelijkheden voor een groepsreis of een individueel programma en reis (h)-eerlijk naar Madagascar.**

